

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

1 (5)

Datum
2024-12-06

Diarienummer
8438-2024

Umeå kommun
umea.kommun@umea.se

Anmälan

Beslut

Länsstyrelsen upphäver § 25 i allmänna lokala ordningsföreskrifter för Umeå kommun, antagna av kommunfullmäktige den 30 september 2024 § 152 (dnr KS-2023/00368).

Länsstyrelsen begär att beslutet anslås på kommunens anslagstavla.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige i Umeå kommun beslutade den 30 september 2024 § 152 (dnr KS2023/00368) att anta allmänna lokala ordningsföreskrifter för Umeå kommun, att de allmänna lokala ordningsföreskrifterna träder i kraft den 1 januari 2025 samt att de tidigare allmänna lokala ordningsföreskrifterna (2008-02-25, § 38) upphör att gälla den 1 januari 2025 under förutsättning att de nya föreskrifterna har vunnit laga kraft.

Beslutet anmäldes till länsstyrelsen den 8 oktober 2024. Länsstyrelsen upphävde föreskrifterna tillfälligt den 28 oktober 2024.

Motivering till beslutet

Kommunen får meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs utöver de regler som finns i ordningslagen (1993:1617), OL, för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats.

Kommunens föreskrifter får inte angå förhållanden som är reglerade i ordningslagen eller annan författning eller som enligt lagen eller annan författning kan regleras på något annat sätt. Föreskrifterna får inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obehagade inskränkningar i den enskildes frihet. Det framgår i 3 kap.

12 § OL. Regeringen uttalar i förarbetena till ordningslagen att det är viktigt att kommuner endast meddelar sådana lokala föreskrifter som behövs. Förbud eller påbud bör begränsas till att gälla endast för sådana områden där ett verkligt behov föreligger (prop. 1992/93:210 s. 138 ff). Vidare framgår att lokala ordningsföreskrifter inte får ges ett större geografiskt tillämpningsområde än vad som är påkallat (prop. 1992/93:210 s. 144). Enligt regeringens mening bör kommunerna med stöd av bemyndigandebestämmelsen kunna meddela endast föreskrifter som går längre än de allmänna bestämmelserna i OL. Lokala föreskrifter som i något hänseende begränsar de allmänna ordningsföreskrifterna får inte förekomma (prop. 1992/93:210 s. 142). Länsstyrelsen ska upphäva en föreskrift som strider mot OL.

Länsstyrelsens bedömning

I 25 § Umeå kommuns allmänna lokala ordningsföreskrifter regleras uthyrning av enpersonsfordon. Bestämmelsen har följande lydelse.

Tillstånd krävs av Polismyndigheten för att ianspråkta offentlig plats för att bedriva uthyrning av enpersonsfordon (sparkcyklar, cyklar, mopeder och liknande), oberoende av om de har ett eller flera hjul, en sitt- eller ståplats för föraren och om de är försedda med motor eller inte.

Av 3 kap. 1 § OL framgår att en offentlig plats inom detaljplanelagt område inte utan tillstånd från Polismyndigheten får användas på ett sätt som inte stämmer överens med det ändamål som platsen har upplåtits för eller som inte är allmänt vedertaget. Tillstånd behövs dock inte, om platsen tas i anspråk endast tillfälligt och i obetydlig omfattning och utan att inkräkta på någon annans tillstånd.

Bestämmelsen om uthyrning av enpersonsfordon har funnits med i de lokala ordningsföreskrifter som Umeå kommun antagit den 29 maj 2023 och 27 november 2023 och som kommunen anmält till länsstyrelsen. Länsstyrelsen har i de ärendena inte upphävt bestämmelsen. Motsvarande bestämmelser har godtagits vid laglighetsprövningar i förvaltningsrätt (se Förvaltningsrättens i Stockholm dom den 2 maj 2022 i mål nr 33626-21 och Förvaltningsrättens i Falun dom den 31 maj 2023 i mål nr 1543-22 och 1573-22).

Den 8 oktober 2024, alltså efter att kommunen antagit sina lokala ordningsföreskrifter och samma dag som de anmälde till länsstyrelsen, upphävde Kammarrätten i Jönköping en bestämmelse

om tillståndskrav för uthyrningsverksamhet av enpersonsfordon på offentlig plats med samma lydelse som den som Umeå kommun nu har beslutat om. Kammarrätten anger att bestämmelsen delvis angår förhållanden som är reglerade i ordningslagen och således har meddelats i strid med ordningslagen. Domen har vunnit laga kraft (Kammarrätten i Jönköpings dom den 8 oktober 2024 i mål nr 1213-23).

Med hänsyn till Kammarrättens i Jönköping dom finner länsstyrelsen att 25 § i Umeå kommuns lokala ordningsföreskrifter delvis angår förhållanden som är reglerade i ordningslagen. Bestämmelsen ska därmed upphävas.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 1 § förordning (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen får kommunerna meddela föreskrifter enligt 1 kap. 2 § andra stycket samt 3 kap. 8 och 9 §§ ordningslagen (1993:1617).

Enligt 3 kap 8 § ordningslagen får regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en kommun meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats.

Enligt 3 kap. 12 § ordningslagen får, såvitt nu är av intresse, föreskrifter enligt 8 och 9 §§ inte angå förhållanden som är reglerade i ordningslagen eller annan författning eller som enligt ordningslagen eller annan författning kan regleras på något annat sätt. Föreskrifterna får inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet.

Av 3 kap 13 § andra stycket ordningslagen framgår att länsstyrelsen ska upphäva en föreskrift som strider mot ordningslagen. Beslut om upphävande ska fattas inom tre veckor från den dag kommunens beslut anmälts till länsstyrelsen. Om det behövs längre tid för prövningen, får tiden förlängas till högst två månader. Om tiden förlängs skall länsstyrelsen inom treveckorstiden besluta om tillfälligt upphävande för den tid som prövningen pågår.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsjurist Moa Garpebring med chefsjurist Per Lundström som föredragande.

Bilaga

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 40 00. Ange diarienummer 8438-2024.